

Bijeenkomst 10 december 2010: Solidariteit als basiswaarde van het sociaal werk en film als didactische werkvorm

Literatuurlijst

Doom, R. (1999). Armoede, een essay van de open deur. In B. Mazijn (Ed.), *Duurzame ontwikkeling meervoudig bekeken* (pp. 75-103). Gent: Academia Press.

Ferguson, I. & Lavalette, M. (2006). Globalization and global justice. Towards a social work of resistance. *International Social Work*, 49, 309-318.

Hare, I. (2004). Defining social work for the 21st century. The International Federation of Social Workers' revised definition of social work. *International Social Work*, 47, 407-424.

Hoff, M. D. & Polack, R. J. (1993). Social Dimensions of the Environmental Crisis: Challenges to Social Work. *Social Work*, 38, 204-211.

Jones, P.T. (2004). Ecologische rechtvaardigheid en wereldburgerschap: Wolfgang Sachs' visie gewikt en gewogen. *Oikos*, 29, 40-49. Te downloaden:
http://www.oikos.be/tijdschrift/archief/cat_view/54-archief/59-jaargang-2004.html

Masschelein, J. (2010). De cinema van de Dardennes als publieke denkoefening. In de bres tussen verleden en toekomst. *Oikos*, 55, 38-46.

Petrella, R. (2010). *Een nieuw verhaal van de wereld*. EPO/UAB. (Recensie:
<http://www.dewerldmorgen.be/artikels/2010/11/10/riccardo-petrella-een-nieuw-verhaal-met-diepe-wortels>)

Rogge, M. E. & Darkwa, O. K. (1996). Poverty and the environment: an international perspective for social work. *International Social Work*, 39, 395-409.

Sachs, W. (2003). *Environment and Human Rights*. Wuppertal: Wuppertal Institute for Climate, Environment, Energy. Te downloaden:
<http://www.uibk.ac.at/peacestudies/downloads/peacelibrary/environment.pdf>

Een **uitgebreid literatuuroverzicht** vindt u in de bibliografie van het eindrapport van het project SOWEDO (Oriëntatie van sociaal werk op duurzame ontwikkeling – KH Leuven):
<http://www.lne.be/doelgroepen/onderwijs/ecocampus/aan-de-slag/lerende-netwerken/thema-sociaal-werk/project-sowedo-eindrapport>

Citaten over DO-gerelateerde thema's vindt u hier:
<http://www.grinningplanet.com/6001/environmental-quotes.htm>

Toegankelijke artikels over diverse inhouden m.b.t. solidariteit en DO vindt u o.m. via volgende websites:

www.mo.be

www.oikos.be

www.dewerldmorgen.be

Films, documentaires, video's,...

Affluenza – John de Graaf & Vivia Boe (1997) – documentaire – 56 min.

Escape From Affluenza – Vivia Boe & John de Graaf (1998) – documentaire – 56 min.

'Affluenza' toont ons hoe consumptisme en materialisme een negatieve impact hebben op families, gemeenschappen en het milieu. 'Escape from affluenza' laat zien hoe het ook anders kan.

Birdwatchers – Marco Bechis (2008) – fictie – 104 min.

Na jarenlange onderdrukking door rijke landeigenaren is voor Nadio, stamhoofd van een Indianenstam uit het Braziliaanse regenwoud de maat vol. Het land van zijn volk wordt stelselmatig onteigend, de natuurlijke hulpbronnen raken uitgeput en een hartverscheurende zelfmoordgolf vormt een grote bedreiging voor het voortbestaan van zijn stam. Vluchten is geen optie meer op het kleine stukje regenwoud wat nog over is, dus besluit Nadio terug te vechten. 'Birdwatchers' werd in 2008 op het filmfestival van Venetië genomineerd voor de Gouden Leeuw.

Black Gold – Nick en Mark Francis – documentaire

De Britse filmmakers tonen in hun documentaire 'Black Gold' "het gevecht van een man voor eerlijke handel" en de enorme macht van de multinationals die de wereldkoffiehandel domineren. De film neemt ons ook mee naar de koffieboeren in het zuiden van Ethiopië. Eens de ruggengraat van de nationale economie, leven ze nu in grote armoede. Door de grote fluctuaties van de koffiemarkt verloren duizenden families hun inkomen en zijn nu afhankelijk van internationale voedselhulp.

China Blue – Micha X. Peled (2005) – documentaire – 87 min.

CHINA BLUE vertelt het verhaal van het dagelijks leven van Jasmine en haar collega's en geeft zo een schokkend beeld van de gevolgen van een overspannen textielmarkt, waarin de grote westerse merken alles bepalen en fabrieksarbeiders de prijs betalen.

Climaxi - Filip De Bodt (2009) – documentaire

Al Gore maakte de wereld wakker. Nic Balthazar maakte met The Big Ask een film die de wereld rondging. Maar...werken de concepten van de activisten wel? Kan iedereen mee? Is klimaatwijziging niet iets dat enkel de middenklasse beroert? Misschien zijn er mensen zonder voetafdruk? Vzw 't Uilekot Herzele en Victoria Deluxe filmde in Frankrijk, België en Brazilië...op zoek naar vragen...

The Cove - Louie Psihoyos (2009) – documentaire

Deze onthullende en zenuwslopende documentaire over dierenactivisten die een Japanse baai infiltreren waar dolfinnen op gruwelijke wijze mishandeld worden, won tijdens het filmfestival van Sundance de Grand Jury Prize. In de jaren '60 was Richard O'Barry één van 's werelds grootste autoriteiten op het vlak van dolfinnentraining, door zijn werk op de set van de populaire TV-serie Flipper. Dag in dag uit, liet O'Barry de dolfinnen werken en hield hij de TV-kijkers tevreden. The Cove toont ons het ongelooflijke verhaal over hoe O'Barry, Psihoyos en een team van activisten, filmmakers en duikers op een geheime missie vertrekken. Met gevaar voor eigen leven dringen ze binnen in een verborgen lagune in Japan, om er een licht te werpen op een donker en dodelijk geheim. The Cove brengt op een indrukwekkende wijze de verontrustende praktijken aan het licht van de internationale handel in dolfinnen.

Darwin's nightmare - Hubert Sauper (2004) – documentaire – 105 min.

Darwin's Nightmare is geen uitgesponnen theoretisch relaas maar het verhaal van de inwoners van het Tanzaniaanse stadje Mwanza aan het Victoriameer. De economie draait er op de export van de nijl- of victoriabaars. De film gebruikt het bizarre verhaal van de nijlbaars als aanzet voor het schrijnende verhaal van de 'échte survival of the fittest' in de wereldeconomie.

Flow: for love of water – Irena Salinan (2008) – 93 min.

Water is de essentie van leven voor elk wezen op onze planeet. 'Flow' toont de confronterende realiteit dat deze cruciale grondstof slinkt en dat hebzucht daarvan wel eens de belangrijkste oorzaak zou kunnen zijn.

Home – Yann-Arthus Bertrand (2009) – 92 min.

In zijn 200.000-jarig bestaan heeft de mens het evenwicht verbroken waarop de aarde 4 miljard jaar berustte. De klimaatopwarming, het uitputten van natuurlijke rijkdommen, het uitroeien van diersoorten: de mens heeft zijn eigen leefwereld in gevaar gebracht. Voor pessimisme is het te laat: de mens heeft nog amper tien jaar om de trend om te keren, om in te zien dat hij de schatkamer van de aarde niet kan blijven leegroven, om zijn consumptiegedrag te veranderen. Een pedagogisch dossier kunt u hier downloaden: <http://www.home-educ.org/pdf/PedagogischDossier.pdf>.

Manufactured Landscapes – Jennifer Baichwal (2007) – 86 min.

Roestende, afgedankte tankers, vervuilde rivieren, eindeloze fabriekshallen, immense afvalbergen: de massale industrialisatie heeft vergaande gevolgen voor de aarde. Is ontwikkeling vooruitgang? Fotograaf Edward Burtynsky staat bekend om zijn imponerende foto's van deze door de mens gemaakte landschappen van over de hele wereld. Hij legt de effecten van de massale globalisering vast. De schoonheid die zijn foto's oproepen, is echter verontrustend en roept

tegenstrijdige gevoelens op. *Manufactured Landscapes* streelt het oog en roept tegelijkertijd vragen op over onze eigen verantwoordelijkheid.

Meat the Truth – Marianne Thieme (2007) – documentaire

De klimaatfilm *Meat the Truth* is een spraakmakende documentaire, gepresenteerd door Marianne Thieme, die een aanvulling vormt op eerdere klimaatfilms. Daarbij werd immers telkens één van de grootste oorzaken van de opwarming van de aarde buiten beschouwing gelaten: de veehouderij. *Meat the Truth* brengt dit onder de aandacht door te laten zien dat wereldwijd de veehouderij meer broeikasgassen uitstoot dan alle auto's, vrachtwagens, treinen, boten en vliegtuigen samen.

Koe nummer 80 heeft een probleem – Dirk Barrez (2007) – documentaire – 52 of 25 min.

Een film over de mensen die zorgen voor ons eten en daar zelf arm van worden. Ongeremde globalisering creëert chaos. De mondiale industriële landbouw ruïneert de familiale lokale landbouw en daarmee het leven en de welvaart van een paar miljard mensen op het platteland. 865 miljoen mensen hebben honger en van hen zijn er 600 miljoen zelf boer. De DVD bevat een versie van 52' en een ingekorte versie van 28' voor educatief gebruik.

Koyaanisquatsi/Powaqqatsi – Godfrey Reggio, Ron Fricke & Philip Glass – 83/96 min.

Koyaanisquatsi contrasteert de serene schoonheid van de natuur met het waanzinnige gedreun van de hedendaagse, verstedelijkte samenleving. Adembenemende beelden worden verenigd met constant aanwezige indringende filmmuziek. *Powaqqatsi* mixt beelden van oude culturen met die van het moderne leven en stelt op een originele manier alles ter discussie wat wij denken te weten over de verstedelijkte samenleving.

Our Daily Bread – Nikolaus Geyrhalter (2005) – documentaire – 92 min.

Een documentaire zonder commentaar, maar met een opvallende, natuurlijke geluidsband. *OUR DAILY BREAD* nodigt de toeschouwer uit plaats te nemen aan de feestdis van de industriële voedselproductie, die hier zonder opsmuk wordt geserveerd. *OUR DAILY BREAD* is zowel verhelderend als ontluisterend en herinnert ons eraan dat de inhoud van ons bord een prijs heeft. En wat voor een? Welkom in de wereld van de industriële voedselproductie en high-tech landbouw! Op het ritme van transportbanden en immense machines brengt de film je op plaatsen waar voedsel wordt geproduceerd in Europa: monumentale ruimten, surrealistische landschappen en bizarre geluiden van een koele, industriële omgeving. Mensen, dieren, gewassen en machines spelen een ondersteunende rol in de logistiek van dit systeem dat onze samenleving voedt en niet altijd gemakkelijk te verteren is.

Recipes for Disaster – John Webster (2007) – documentaire – 85 min.

John Webster besluit samen met zijn vrouw en twee kinderen een jaar lang consequent geen gebruik meer van te maken van olie en olieproducten. Het wordt flink afkicken voor het gezin, en ze spreken zelf van een echte 'oil detox'. Kunnen ze hun normale leven blijven leiden? Kunnen ze gedurende een heel jaar niets kopen wat in plastic is verpakt, of waarin plastic verwerkt is? Hoe gaan de leden van het gezin hiermee om? Op vaak grappige wijze wordt aangetoond dat wij, de consumenten, minstens net zo schuldig zijn aan klimaatverandering door onze gewoonten en behoeften. Een documentaire die er in slaagt ons eigen consumptiegedrag kritisch tegen het licht te houden.

http://www.youtube.com/watch?v=q9ecxtr_8b4

http://www.millenniumfilm.fi/tbr_recipes.html

Sea the Truth – Nicolaas G. Pierson Foundation (2010) - documentaire

Als we in het huidige tempo vis blijven vangen en eten zijn over 40 jaar de oceanen en zeeën leeggevis. De jacht op vis is een uit de hand gelopen economisch monster. De oplossing wordt vaak gezocht in duurzame visserijprojecten. Maar vooraanstaande wetenschappers zeggen dat iedere vis die nu uit de oceaan wordt gehaald, er één te veel is. Is het echt wel nodig zoveel vis te vangen en te eten?

Story of Stuff: <http://www.storyofstuff.com/international/>

Kritisch filmpje over de consumptie maatschappij en bijhorende -patronen.

Surplus. Terrorized into being consumers – Erik Gandini (2003) – documentaire – 52 min.

Deze Zweedse documentaire is een lange 'docuclip' die met opzweepende beeld- en geluidmanipulaties vraagtekens plaatst bij de mondiale consumptie maatschappij. Net als de reclamemakers en politici die hij wil ontmaskeren, bedient ook Gandini zich van alle mogelijke middelen om de kijker te manipuleren. In feite bestrijdt de film dus vuur met vuur. De vragen die de film oproept zijn belangrijker dan de antwoorden die gesuggereerd worden en die voor discussie vatbaar zijn. Dat was ook de bedoeling van de maker: "Een alternatief voor de spijzieke maatschappij zit niet in de film. Dat was ook niet mijn bedoeling. De film mocht geen politiek pamflet worden. Meer een existentialistisch beeldgedicht."

The Age of Stupid – Franny Armstrong & John Battsek (2009) – mix van fictie en documentaire – 89 min.

Deze Britse film is een mix tussen drama, documentaire en animatie. In 2055 kijkt de laatste man op een verwoeste aarde terug in de archiefbeelden van 1950 tot 2008. Hij vraagt zich af waarom de mensheid klimaatverandering geen halt toeriep toen ze de kans had.

The End of Suburbia – Barry Zwicker (2004) – documentaire – 77 min.

The End of Suburbia is een indringende documentaire over de gevolgen van 'peak oil'. De film gaat over het wonen in buitenwijken, een manier van leven die ten dode opgeschreven lijkt wanneer de aardolie schaars wordt. In 2004 was de benzine in de VS nog goedkoop, maar sindsdien is hij in snel tempo duurder geworden. Het hardst worden daardoor de mensen getroffen die ver van hun werk wonen. In 2004 was dat nog niet zichtbaar, maar inmiddels heeft de hypotheekcrisis toegeslagen. In *The End of Suburbia* wordt dat proces voorspeld, maar de documentaire gaat verder. We staan nog maar aan het begin van de olieschaarste, deze documentaire laat zien wat dit zal betekenen voor de Amerikaanse manier van leven. <http://www.youtube.com/watch?v=qHr8OzaloLM>

The Corporation – Mark Achbar & Jennifer Abbott (2003) – documentaire – 145 min.

Deze documentaire, gebaseerd op de non-fictiebestseller "*The Corporation: = The Pathological Pursuit of Profit and Power*", analyseert het gedrag van multinationals en stuit daarbij o.a. op technische ondersteuning aan Hitler's jodenvervolgung, synthetisch geproduceerde melk die kankerverwekkend is en de recente privatisering van het Boliviaanse regenwater. De film biedt een overvloed aan zeldzaam, soms huiveringwekkend archiefmateriaal. In interviews komen behalve critici als Michael Moore, Noam Chomsky en Naomi Klein, ook prominente voorstanders van de multinational aan het woord, zoals voormalig Shellvoorzitter Sir Mark Moody-Stuart. Alle 23 hoofdstukken staan online op YouTube: http://www.youtube.com/view_play_list?p=FA50FBC214A6CE87

The end of the line – Charles Clover (2009) – documentaire

Als de visvangst in het huidige tempo doorgaat, zwemmen er in 2050 in de oceanen geen vissen meer. Gekweekte vis is absoluut geen oplossing. Twee jaar lang confronteerde onderzoeksjournalist Charles Clover vooraanstaande politici en beroemde koks met de gevolgen van de overbevissing. Van de straat van Gibraltar tot de kusten van Senegal en de vismarkt van Tokyo praatte Clover met wetenschappers, lokale vissers en vertegenwoordigers van de visserij.

We Feed the World – Erwin Wagenhofer (2005) – documentaire – 96 min.

We Feed the World ontrafelt het bizarre verhaal van ons voedsel, alvorens het in de schappen van de supermarkt belandt. De documentaire onderzoekt de marktmechanismen die ten grondslag liggen aan onze voedselindustrie en roept verschillende interessante vragen op. Hoe kan het bv. dat dagelijks 100.000 mensen omkomen van de honger terwijl er wereldwijd genoeg voedsel wordt geproduceerd voor 12 miljard mensen? Ondanks sommige schokkende onthullingen is *We Feed the World* geen simplistische kruistocht tegen industriële voedselproductie. Wagenhofer geeft alle betrokkenen - uiteenlopend van boeren, vrachtwagenchauffeurs, biologen, politici, producenten van genetisch gemodificeerde zaden en de CEO van 's werelds grootste levensmiddelenmultinational Nestlé – alle ruimte. Het resultaat is een intelligente documentaire die complexe verhoudingen glashelder maakt.

Raadpleeg ook eens...

Bevrijdingsfilms: <http://www.bevrijdingsfilms.be/>

Bevrijdingsfilms vzw is een niet-commerciële verdeler van film- en videoprogramma's. De algemene doelstellingen zijn door middel van films & video's mensen bewuster maken van andere culturen en gewoonten en een emanciperende werking uitbouwen rond allerlei sociale thematieken en hete hangijzers.

Wij bieden onze diensten aan voor alle culturele instellingen, scholen, verenigingen, filmclubs, festivals, enz. maar ook aan privépersonen.

'Een andere wereld' films: <http://www.anderewereld.blogspot.com/>

Je hoeft niet noodzakelijk naar Afrika te reizen om EEN ANDERE WERELD te ontdekken. Als je wil vind je EEN ANDERE WERELD achter je hoek. Het is vanuit deze visie dat EEN ANDERE WERELD Films humane en maatschappijkritische documentaires wil maken. Door een duik te nemen in de verschillende leefwerelden van mensen, te luisteren en hen een stem te geven, hopen we zo meer begrip en respect in deze wereld te brengen.

Wereld in beeld: <http://wereldinbeeld.be>

Wereld in beeld is een educatieve web-tv-reportagereeks waarin korte fragmenten verschillende aspecten van globalisering belichten. Het project richt zich in de eerste plaats tot leerlingen en leerkrachten van de tweede en derde graad van het secundair onderwijs.